



DEVETI „PULS JAVNOSTI“

April 2015.

Pripremio tim projekta „Puls javnosti“ Programa Ujedinjenih nacija za razvoj, Kosovo¹:

Atdhe Hetemi
Voditelj projekta „Puls javnosti“

Iris Duri
Statističar, Jedinica za politička istraživanja, rodnu ravnopravnost i komunikacije

Lektorisanje i uređivanje verzije na engleskom jeziku
Mišel Odei, analitičar u Programu, Prirodna okolina i energetika
Bardha Çunaj, stažista – Jedinica za politička istraživanja, rodna pitanja i komunikacije

Nivo kvaliteta:
Jedinica za politička istraživanja, rodna pitanja i komunikacije

Priština
April, 2015. god.

¹Za UNDP, osvrtno na Kosovo treba da se shvati u kontekstu Rezolucije Saveta Bezbednosti 1244 (1999).

Sažetak dokumenta „Puls javnosti“ daje sažet pregled ključnih pokazatelja i rezultata ispitivanja pulsa javnosti. Ovaj sažetak pokriva period od novembra 2014. do aprila 2015. i prati tradiciju ranijih izveštaja tako što ispituje situaciju na Kosovu u oblasti političkih, ekonomskih, bezbednosnih i razvojnih pitanja. Osim ovih redovnih osnovnih indikatora, ovaj broj takođe predstavlja neke uvide u odnosu na nedavnu emigraciju sa Kosova. Dodatni podaci dobijeni u ovom istraživanju će biti dostupni u analizi pulsa javnosti i akcionim dokumentima.

Glavni pokazatelji „pulsa javnosti“

Zadovoljstvo radom institucija na Kosovu

Rezultati “pulsa javnosti” iz marta 2015. pokazuju opšti pad zadovoljstva građana radom ključnih kosovskih izvršnih, zakonodavnih i pravosudnih institucija. Jedno od mogućih objašnjenja za visoko nezadovoljstvo institucijama za novembar 2014. je politički zastoje koji je trajao više od 8 meseci. Ipak, najnoviji podaci pokazuju da je nezadovoljstvo institucijama i dalje visoko, bez obzira na funkcionisanje institucija od decembra prošle godine. Samo 21% stanovnika Kosova je zadovoljno ključnim kosovskim institucijama u poređenju sa 46% u aprilu 2014. godine.

Manje od 24% stanovnika Kosova izjavilo je da je zadovoljno radom premijera (u poređenju sa

34% u novembru 2014, i 48,5 % u aprilu 2014). Samo 18% njih izjavilo je da je zadovoljno radom centralnih institucija (u poređenju sa 44% u aprilu 2014. godine).

Što se tiče zakonodavnih institucija, samo 19% stanovnika Kosova je zadovoljno radom Skupštine, dok je 20% zadovoljno radom predsedavajućeg Skupštine (u poređenju sa 46,5% i 58% u aprilu 2014). Iako Predsednik uživa najveći stepen zadovoljstva među građanima, ovaj nivo zadovoljstva je takođe smanjen tokom vremena. Trenutne ankete pokazuju da je samo oko 30% stanovnika Kosova zadovoljno radom Predsednika (u poređenju sa 40% u novembru 2014). Predsednik, predsedavajući Skupštine, premijer i centralne institucije dostigle su najniži nivo zadovoljstva građana od marta 2007. godine.

Zadovoljstvo radom sudstva nije izuzetak u trendu opadanja u odnosu na druge ključne institucije. Nivo zadovoljstva radom kosovskih sudova i tužilaštva je opao za oko 6 i 5 procentnih poena od novembra 2014. Mora se napomenuti, da je zadovoljstvo radom sudstva je najniže u odnosu na sve druge institucije, sugerišući da je gubitak poverenja u vladavinu prava uticalo na nivo zadovoljstva sa drugim institucijama i oblastima takođe (vidi Tabelu 1).

Tabela 1: Nivo zadovoljstva ključnim izvršnim, zakonodavnim i pravosudnim institucijama

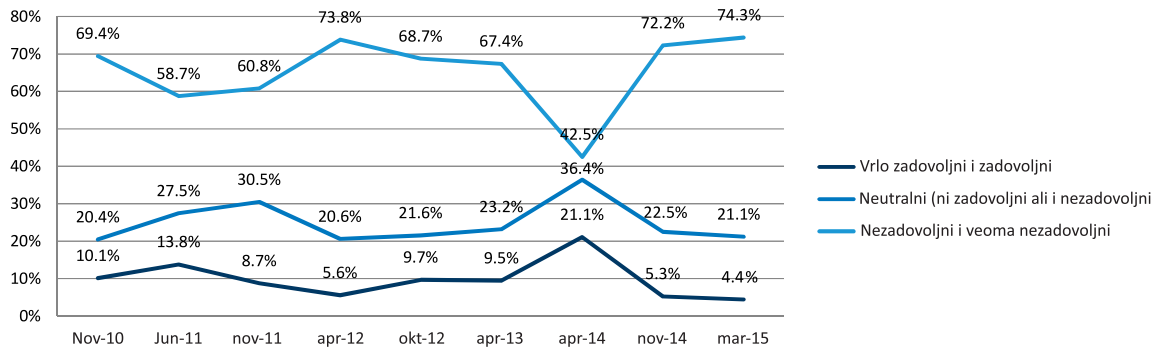
		Mar-07	Maj-08	Jun-09	Apr-10	Nov-10	Jun-11	Okt-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15
Zadovoljstvo sa izvršnom vlašću	Centralne institucije	30.5%	46.9%	53.1%	29.2%	25.1%	32.6%	27.2%	27.0%	44.2%	19.3%	18.1%
	Premijer	54.0%	72.0%	53.8%	36.4%	30.7%	37.6%	27.3%	30.4%	48.5%	34.1%	23.6%
Zadovoljstvo sa zakonodavnom vlašću	Skupština	31.0%	51.4%	53.2%	34.1%	32.1%	41.0%	32.1%	32.3%	46.5%	16.1%	19.3%
	Predsedavajući Skupštine	35.4%	56.5%	51.6%	36.0%	33.3%	60.9%	44.7%	45.8%	57.8%	23.3%	20.1%
	Predsednik	52.0%	74.0%	61.7%	54.9%	30.8%	54.1%	47.1%	45.1%	48.8%	40.7%	30.2%
Zadovoljstvo sa sudstvom	Sud	20.0%	21.0%	32.7%	27.2%	18.5%	26.9%	24.3%	16.7%	37.5%	22.8%	17.2%
	Tužilaštvo	22.7%	22.7%	31.7%	26.9%	15.1%	20.0%	15.0%	17.7%	38.1%	21.0%	17.0%

Shvatanje političkog i ekonomskog pravca

Nezadovoljstvo građana radom ključnih institucija ogleda se i u nivou zadovoljstva političkim pravcem u kome se Kosovo kreće. Nešto više od 4% stanovnika Kosova je ili zadovoljno ili veoma zadovoljno trenutnom političkom situacijom na Kosovu (u poređenju sa 21% u aprilu

2014. godine). Većina ispitanika, (74%), navodi da je ili nezadovoljno ili veoma nezadovoljno trenutnom političkom situacijom na Kosovu (vidi Grafikon 1).

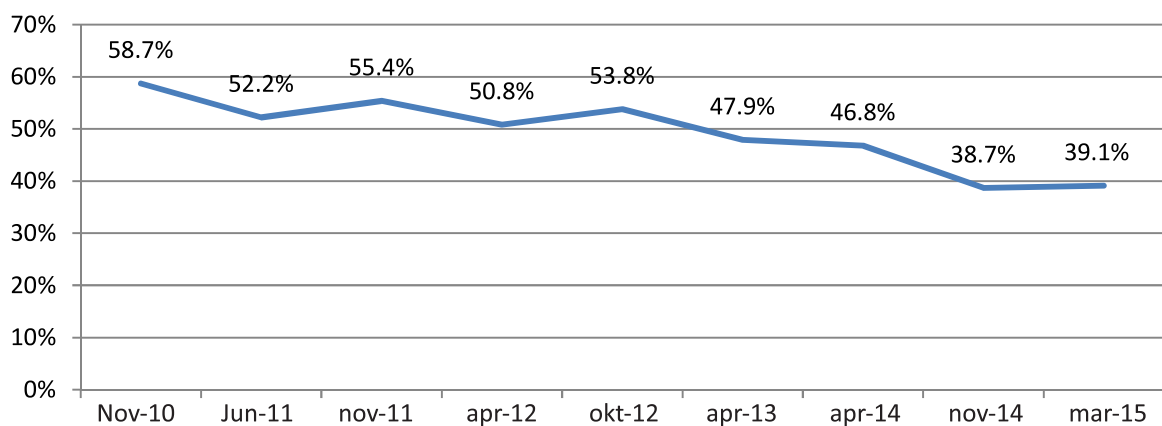
Grafikon 1: Zadovoljstvo političkim pravcem Kosova



Oko 39% stanovnika Kosova potvrdno je odgovorilo na pitanje da li će oni biti spremni da se pridruže javnim protestima zbog političkih razloga. Nešto veći procenat Albanaca (45%) u odnosu na kosovske Srbe (41%) je

potvrdilo da će oni biti spremni da se pridruže političkim protestima. Samo 30% pripadnika drugih etničkih grupa je izjavilo da bi protestovali protiv sadašnje političke situacije (vidi Grafikon 2).

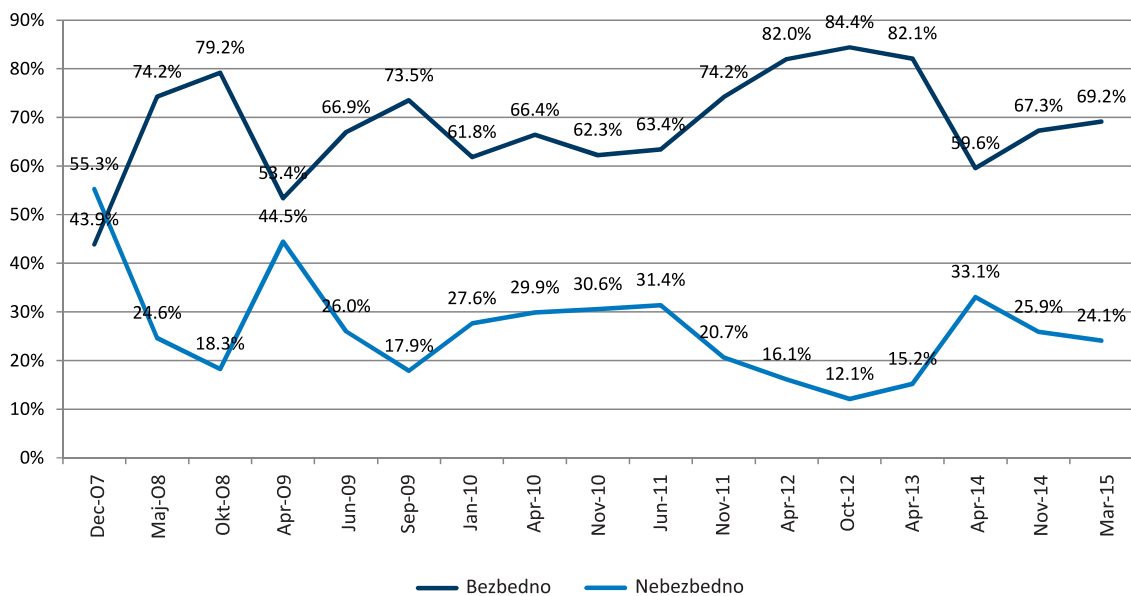
Grafikon 2: Procenat učesnika istraživanja koji bi se priključili protestima protiv trenutne političke situacije



Kao indikator za bezbednost, ispitanicima je postavljeno pitanje da li se osećaju bezbedno ili nebezbedno kada su na ulicama. Postoji opšti pozitivan trend u tom pogledu, podaci iz marta 2015. pokazuju da: 69% stanovnika Kosova se oseća bezbedno kada su na napolju, dok se oko

24% (za razliku od 26% u novembru 2014.) oseća nebezbedno, generalno. Kada su ovi podaci analizirani na rodnoj osnovi, nisu uočene značajne razlike između procenta žena i muškaraca koji se osećaju bezbednim kada se na ulicama (vidi Grafikon 3).

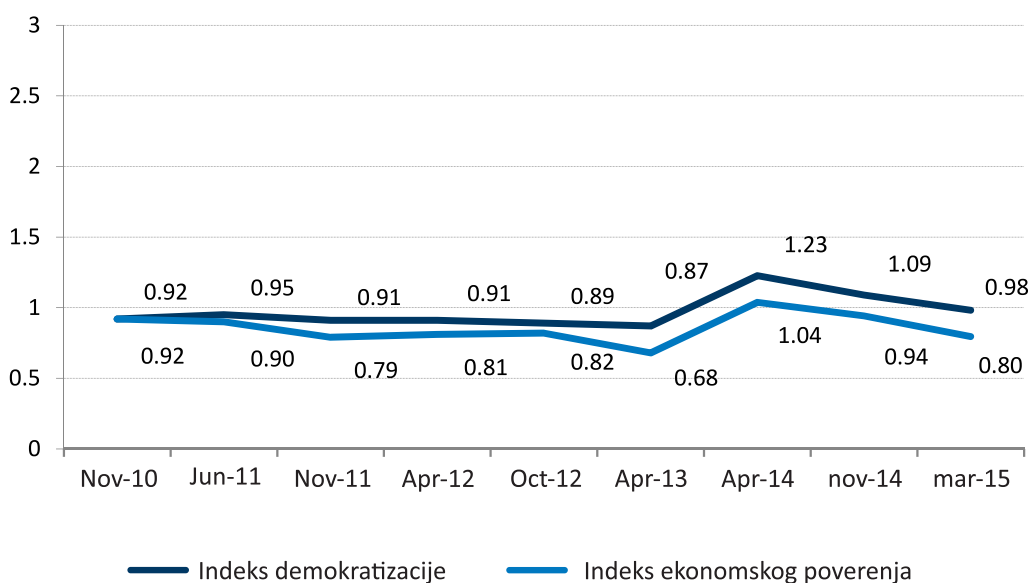
Grafikon 3: Bezbednost na ulicama



Rezultati istraživanja iz marta 2015. pokazuju da je Indeks demokratizacije (ID) opao za 0,11 poena od novembra 2014. godine na 0,98. Uzimajući u obzir da se ID kreće od 0 do 3, trenutni indeks pokazuje da većina ljudi nema pozitivno mišljenje o demokratskim procesima na Kosovu. Indeks ekonomskog poverenja (IEP)

- koji se takođe kreće između 0 i 3 - trenutno se procenjuje na 0,80, što pokazuje da stanovnici Kosova imaju još pesimističniji pogled nad ekonomskim pravcem nego kod demokratskih procesa (vidi Grafikon 4).

Grafikon 4: Indeksi poverenja u ekonomske i demokratske procese²



²Videti poslednju stranu dokumenta za više informacija o načinu izračunavanja indeksa.

Analiza trenda upoređivanjem vrednosti elemenata u sastavu ID-a je sprovedena kako bi se utvrdilo koji su faktori doveli do pada vrednosti indeksa. Rezultati pokazuju da je došlo do pada u vrednosti svih komponenti indeksa. Procenat stanovnika Kosova koji veruju da su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima doživljava najveći pad ID komponenti, sa 34% u novembru 2014. na 26% u martu 2015. godine.

Još jedna komponenta koja je pokazala značajan pad je verovanje stanovnika Kosova da njihove centralne i lokalne institucije reaguju na potrebe i prioritete svojih građana. U novembru 2014. godine, 18% ispitanika veruje da

centralna institucije Kosova rade u skladu sa prioritetima građana Kosova, a 29,5% ispitanika smatra isto o njihovim opštinskim vlastima. Najnovije istraživanje pokazuje da je svaka od ove dve komponente smanjena za šest procentnih poena.

Stanovnici Kosova su takođe izgubili poverenje u slobodu izražavanja medija i nezavisnost pravosudnog sistema. Samo 35,5% ispitanika tvrdi da veruju da mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja u poređenju sa 40% u novembru 2014. godine, dok 16% u odnosu na 13% u novembru 2014. godine tvrdi da veruje u nezavisnost pravosudnog sistema (*vidi Tabelu 2*).

Tabela 2: Trend analize komponentata Indeksa demokratizacije - procenat potvrđenih odgovora na pitanja o Indeksu demokratizacije (procenat odgovora koji se „slažu u potpunosti“ ili „se uglavnom slažu“)

Yes Mainly and Yes fully	nov-10	jun-11	nov-11	apr-12	okt-12	apr-13	apr-14	nov-14	mar-15	Trend
Da li su izbori na Kosovu demokratski i u skladu sa međunarodnim standardima?	31.0%	29.3%	23.1%	17.0%	16.2%	15.0%	36.4%	34.0%	26.2%	
Da li Skupština nadgleda učinak Vlade?	20.7%	20.7%	19.4%	16.7%	17.7%	17.5%	28.5%	21.5%	21.2%	
Da li je pravosuđe na Kosovu nezavisno u donošenju svojih odluka?	13.2%	15.6%	11.3%	12.3%	15.7%	10.6%	24.8%	16.0%	13.6%	
Da li mediji na Kosovu uživaju slobodu izražavanja?	29.2%	33.9%	33.3%	34.7%	37.3%	24.6%	45.4%	39.6%	35.5%	
Da li civilni sektor na Kosovu služi kao istinski nadzornik demokratskih procesa na Kosovu?	22.6%	18.9%	20.3%	19.0%	24.4%	18.3%	28.8%	21.3%	19.5%	
Da li vaša lokalna vlast radi u skladu sa prioritetima građana Kosova?	27.7%	26.7%	29.0%	25.7%	27.3%	26.1%	32.6%	29.5%	23.3%	
Da li centralne institucije rade prema prioritetima građana na Kosovu?	14.3%	16.1%	14.6%	12.9%	15.3%	16.4%	26.4%	18.2%	11.8%	
Da li su Ustav Kosova i zakoni na snazi demokratski i da li poštuju ljudska prava?	32.6%	27.9%	26.5%	25.9%	26.0%	33.0%	35.3%	24.2%	23.5%	
Ne uzimajući u obzir dnevnu politiku i sa pogledom u budućnost da li se slažete da su demokratski procesi na Kosovu na mestu i da se kreću u pravom pravcu?	25.6%	24.5%	17.9%	18.1%	18.6%	23.0%	33.0%	19.5%	17.3%	

IEP komponente su takođe upoređene u odnosu na rezultate iz novembra 2014. da bi se razumelo koji su specifični faktori koji su doveli do njegovog pada. Podaci pokazuju da su sve komponente indeksa zabeležile pad u odnosu na prethodnu anketu. Procenat stanovnika Kosova koji veruju da će ukupni prihodi njihovih porodica povećati u kratkom roku (šest meseci), je imao najveći pad u odnosu na druge pokazatelje ekonomskog poverenja; sa 20% u

novembru 2014. na 15% u martu 2015. (*vidi Tabelu 3*). Samo 8% stanovnika Kosova ima povoljno mišljenje o sadašnjim uslovima za poslovanje, dok 5% ima povoljno mišljenje o trenutnim uslovima za zapošljavanje. Udeo stanovnika Kosova koji imaju pozitivna očekivanja u vezi zapošljavanja u bliskoj budućnosti je dostigao najniži nivo još od novembra 2010. godine (*vidi Tabelu 3*).

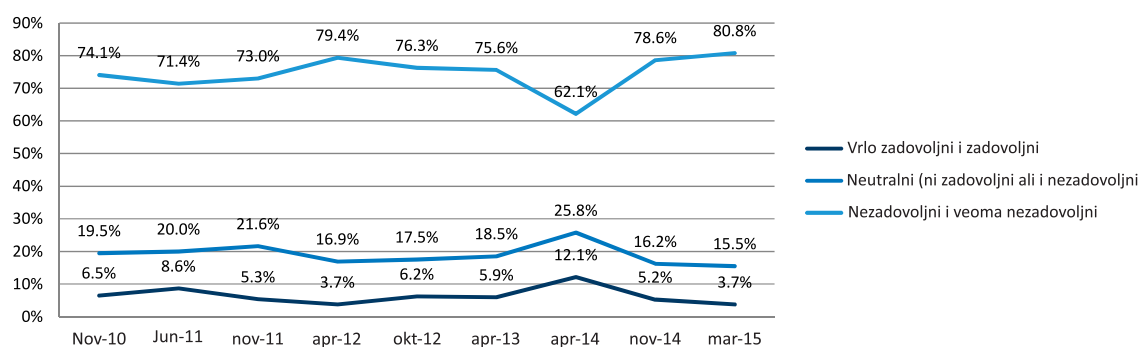
Tabela 3: Trend analize u procentima od potvrdnih odgovora na pitanja vezana za IEP (procenat odgovora koji ih smatraju „povoljnim“)

Povoljni	nov-10	jun-11	nov-11	apr-12	okt-12	apr-13	apr-14	nov-14	mar-15	Trend
Koja su vaša očekivanja koja se tiču ukupnih prihoda vaše porodice za sledećih šest meseci	16.8%	12.1%	8.5%	9.9%	9.6%	7.6%	17.0%	19.7%	15.1%	
Koja je vaša procena koja se tiče trenutnih uslova za započinjanje biznisa	10.7%	9.7%	6.0%	7.9%	6.7%	4.8%	11.6%	8.8%	8.1%	
Koja je vaša procena koja se tiče trenutnih uslova kod zapošljavanja	4.0%	3.3%	3.8%	3.4%	3.8%	5.1%	9.2%	7.7%	5.0%	
Koja su vaša očekivanja koja se tiču zapošljavanja za sledećih šest meseci	14.3%	12.4%	8.0%	7.6%	7.4%	6.4%	13.7%	7.3%	6.0%	

Javno nezadovoljstvo ekonomskom situacijom na Kosovu je još veće nego nezadovoljstvo političkim pravcem: oko 31% svih ispitanika je ili nezadovoljno ili veoma nezadovoljno trenutnom ekonomskom situacijom na Kosovu, dok

je samo oko 4% zadovoljno. Broj onih koji su nezadovoljni je veći među ostalim zajednicama (93,5%) u odnosu na Albance (79%) i Srbe (76%) (vidi Grafikon 5).

Grafikon 5: Nivo zadovoljstva ekonomskim pravcem Kosova

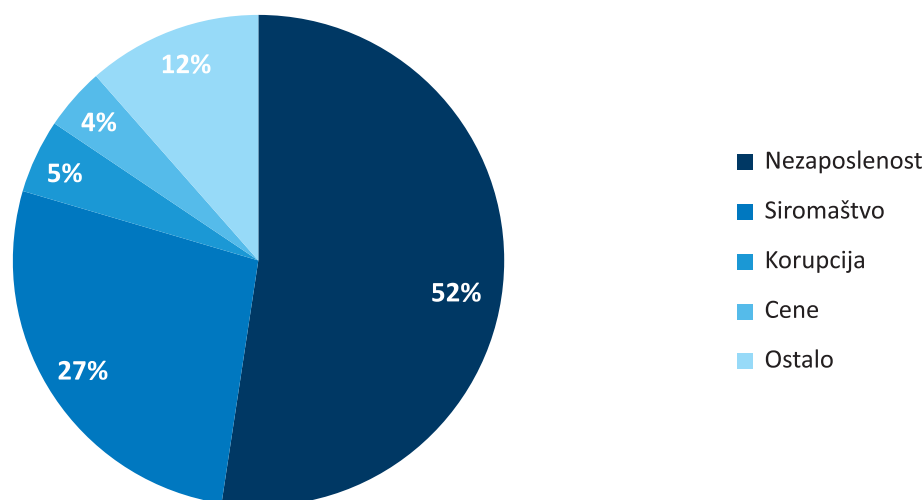


Percepcija glavnih problema

Više od tri četvrtine stanovnika Kosova - 79% - misli da su najveći problemi sa kojima se suočava Kosovo danas u vezi sa njihovim društveno-ekonomskim uslovima. Pedeset dva odsto onih koji su odgovorili je odabralo nezaposlenost kao najveći problem, zatim 27% je odabralo siromaštvo. Korupcija je rangirana

na trećem mestu na ovoj listi; 5% stanovnika Kosova smatra da je to najveći problem na Kosovu. Ove brojke delimično objašnjavaju razlog za nizak nivo zadovoljstva ekonomskom situacijom na Kosovu, niski indeks ekonomskog poverenja. Pored toga, ispitanici su i dalje neubeđeni da se zapošljavanje zasnovano na zaslugama praktikuje u javnom sektoru (vidi Grafikon 6).

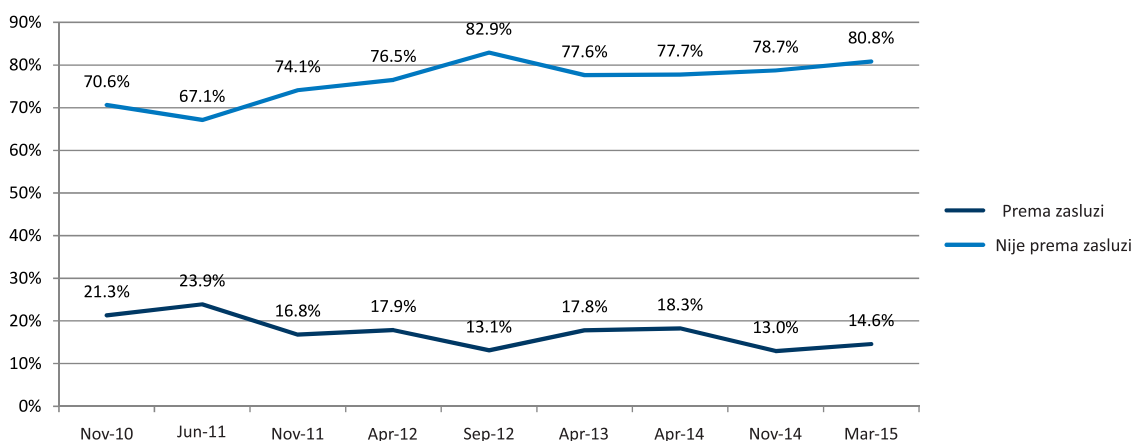
Grafikon 6: Percepcija glavnih problema sa kojima se Kosovo suočava



Imajući u vidu da je javni sektor najveći poslodavac na Kosovu, ova cifra objašnjava zašto su ispitanici toliko pesimistični oko pronalaženja zaposlenja u narednih 6 meseci (IEP gore). Većina stanovnika Kosova (81%) smatra da su porodične veze, mito, stranački savezi i drugi faktori koji nisu zasnovani na zaslugama na-

jvažniji za dobijanje zaposlenja u javnom sektoru. Samo oko 15% ispitanika veruje da su obrazovanje, profesionalno iskustvo i stručno osposobljavanje u kombinaciji dovoljni za dobijanje posla u javnom sektoru (vidi Grafikon 7). (see Figure 7).

Grafikon 7: Percepcija zaslužnosti u dobijanju zaposlenja u javnom sektoru



Korupcija je i dalje jedan od tri najvećih problema za stanovnike Kosova. Veliki broj ispitanika smatra da je korupcija velikog obima rasprostranjena u mnogim institucijama. Institucije za koje se smatra da imaju najveći stepen korupcije u velikim razmerama uključuju: zdravstveni radnici 52% (u odnosu na 56% u novembru 2014. godine), Kosovska energetska korporacija 45% (u poređenju sa 39% u novembru 2014. godine), sudovi 43%, carina 39% (u poređenju

sa 33% u novembru 2014.), centralna administracija/institucije 38,5%, Agencija za privatizaciju Kosova (37%), itd. Kosovska policija, Međunarodne organizacije i banke se smatraju za najmanje korumpirane institucije. Dvadeset odsto stanovnika Kosova veruje da je korupcija prisutna u Policiji Kosova i međunarodnim institucijama, dok 24,3% (u poređenju sa 17% u novembru 2014) misle da je to prisutno u bankama (vidi Tabelu 4).

Tabela 4: Percepcija kada se radi o preovladavanju korupcije na visokom nivou u institucijama na Kosovu

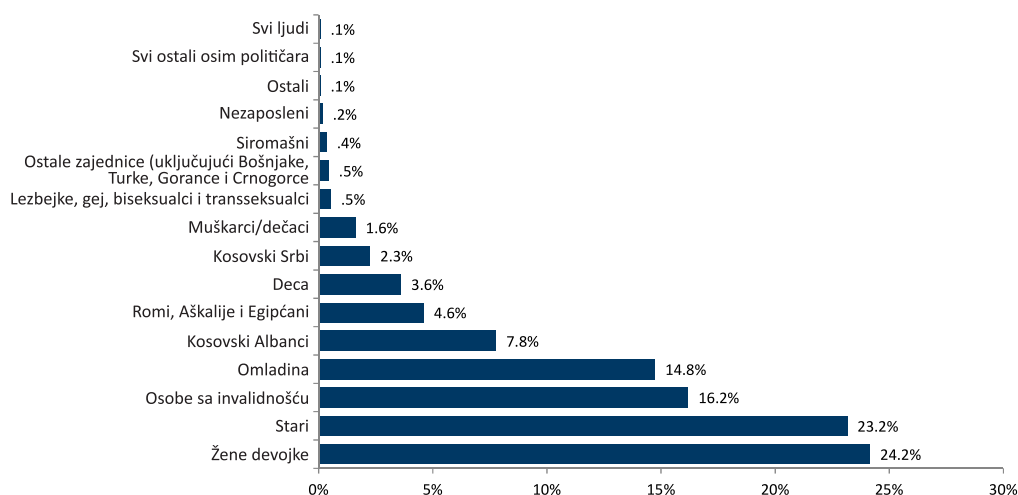
	Nov-10	Jun-11	Nov-11	Apr-12	Sep-12	Apr-13	Apr-14	Nov-14	Mar-15	Trend
Zdravstvena zaštita (bolnice)	47.9%	40.7%	49.8%	43.3%	51.6%	50.4%	40.4%	56.2%	52.6%	
KEC	52.4%	47.9%	61.2%	47.8%	53.8%	48.8%	24.4%	39.1%	44.7%	
Sudovi	49.7%	41.6%	55.6%	44.5%	47.5%	56.4%	32.2%	42.1%	42.9%	
Carina	45.1%	42.3%	53.7%	43.2%	49.9%	58.9%	22.5%	33.4%	38.7%	
Centralne institucije	47.5%	41.4%	43.3%	39.5%	35.7%	46.1%	24.0%	37.5%	38.5%	
KAP (Kosovska agencija za privatizaciju)	52.0%	40.5%	51.9%	49.4%	46.4%	48.7%	24.6%	34.8%	37.1%	
Opštine (lokalna vlast)	32.9%	30.4%	31.9%	30.1%	32.2%	38.9%	20.6%	33.2%	33.8%	
EULEX policija (CIVPOL)	22.9%	26.2%	27.1%	28.3%	28.7%	38.3%	11.1%	16.5%	32.2%	
Obrazovanje (škole, Univerzitet)	14.4%	13.1%	17.3%	26.2%	23.5%	31.6%	13.0%	24.3%	29.3%	
PAK (Poreska administracija Kosova)		24.9%	36.5%	38.1%	33.6%	42.5%	16.5%	28.0%	28.1%	
PTK	34.0%	32.4%	46.6%	41.8%	45.1%	41.4%	15.4%	21.3%	25.9%	
Banke	14.4%	14.9%	22.0%	20.5%	22.8%	37.5%	12.0%	17.0%	24.3%	
Međunarodne organizacije	14.7%	12.3%	20.3%	19.3%	20.8%	24.8%	10.8%	16.2%	20.4%	
Policija Kosova (PK)	15.2%	15.5%	19.5%	19.4%	28.0%	30.3%	11.5%	16.1%	20.4%	

Percepcija diskriminacije

Ispitanici su zamoljeni da izraze svoje mišljenje o tome koje grupe su najviše izložene diskriminaciji na Kosovu. Većina ispitanika identi-

fikovala je sledeće: žene/devojke (24%), starije osobe (23%), osobe sa ograničenim sposobnostima (16%), i omladina (15%) (vidi Grafikon 8).

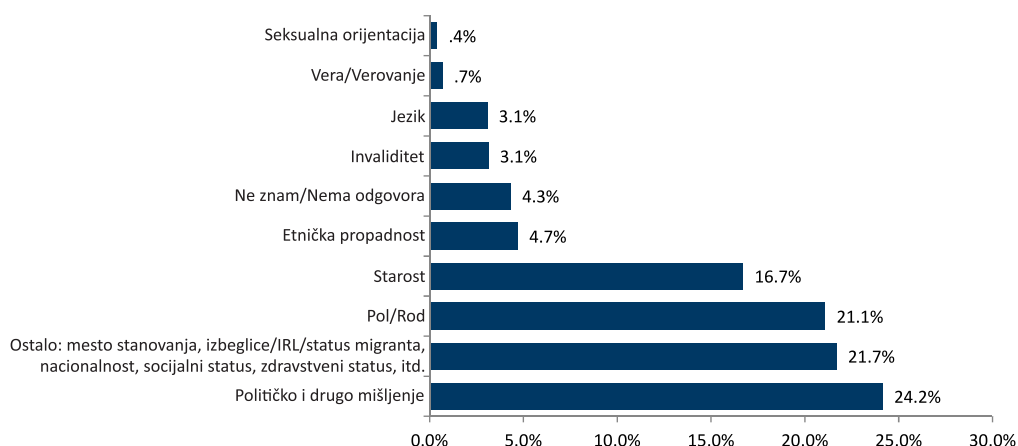
Grafikon 8: Grupe za koje se smatra da su najčešće izložene diskriminaciji na Kosovu



U ispitivanju javnog mnjenja učesnici su bili upitani da li se osećaju diskriminisano u bilo kom trenutku u nedavnoj prošlosti, i ako jesu, na osnovu čega. Stanovnici Kosova se osećaju diskriminisano iz sledećih razloga: politička ili druga mišljenja (24%), drugi razlozi koji uključuju: mesto stanovanja, izbeglički/IRL/status

migranata, socijalni status, zdravstveno stanje, itd, (22%), rod/pol (21%) i starost (17%). Manji broj ispitanika je izjavio da je etnička pripadnost (5%) i invalidnost i jezik (3%) najčešći osnov za diskriminaciju na Kosovu (vidi Grafikon 9).

Grafikon 9: Osnova za diskriminaciju među ispitanicima koji su se osetili diskriminisanim u skorijoj prošlosti

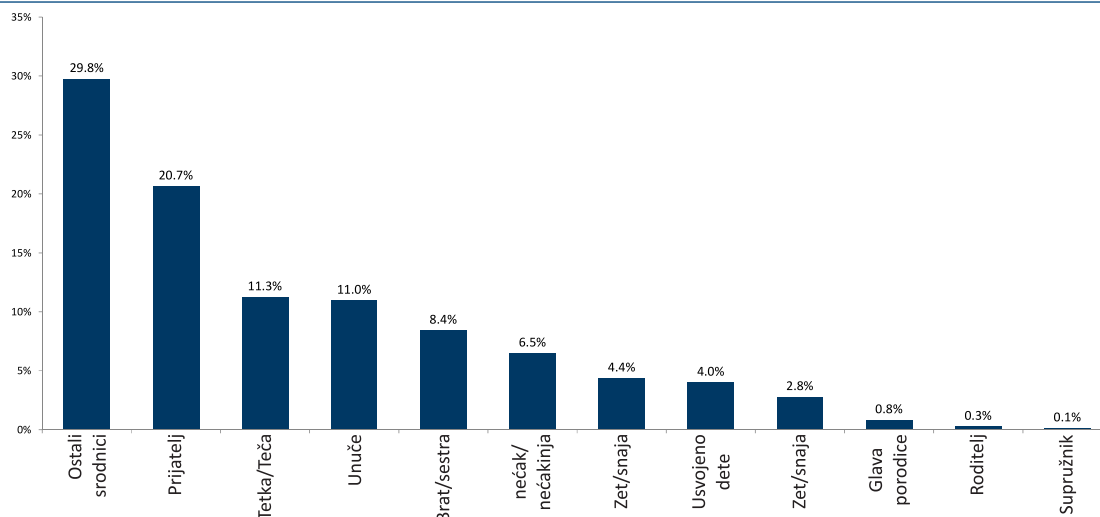


Poslednji talas migracija na Kosovu

Emigracija je tradicionalno mehanizam preživljavanja za stanovnike Kosova, dakle, skoro polovina domaćinstava (47%) navode da imaju člana porodice u inostranstvu. Međutim, tokom poslednjih šest meseci Kosovo je doživelo neki drugi neočekivani talas iseljavanja. Više od polovine ispitanika (50,5%) od zadnjeg „pulsa javnosti“ tvrdi da je najmanje jedan od njihovih rođaka ili prijatelja napustio

Kosovo u poslednjih šest meseci, dok je 49,5% navelo da je najmanje jedan od njihovih bliskih članova porodice (bračni drug, roditelj, dete, brat, tetka/ujak, unuče, tazbina) migrirao u tom vremenskom periodu (*videti Grafikon 10*). Kada se brojeke onih koji su migrirali razlože prema polu, podaci pokazuju da su 75% njih muškarci, dok je samo 25% njih žene.

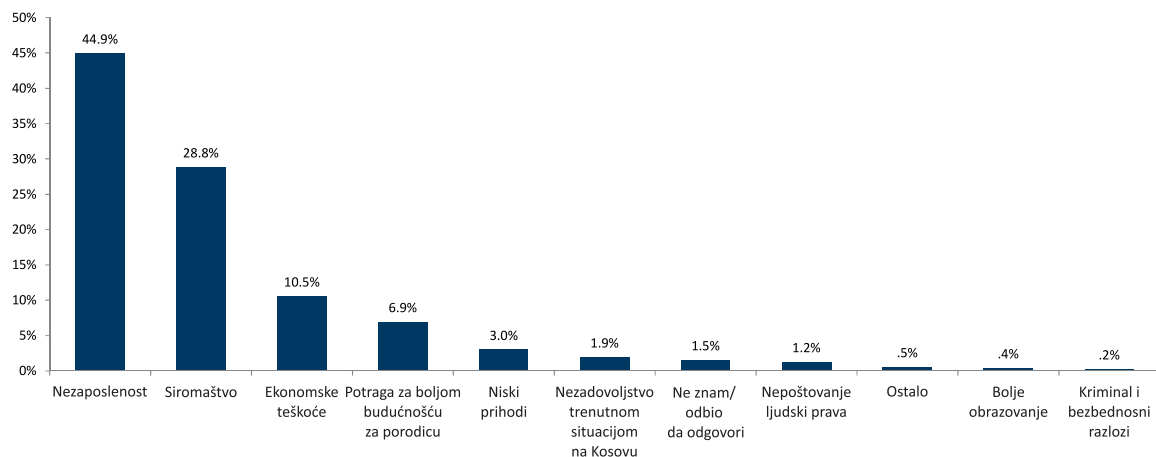
Grafikon 10: Veza (porodična ili druga) ispitanika sa migrantom



Ogromna većina ispitanika smatra da su glavni razlozi za migracije sa Kosova tokom proteklih šest meseci loši društveno ekonomski uslovi. Četrdeset pet procenata veruje da je nezaposlenost glavni razlog, 29% je odabralo siromaštvo,

10,5% ekonomske teškoće, dok je 10% odgovorilo da su stanovnici Kosova u migraciji u potrazi za boljom budućnošću za svoje porodice sa niskim primanjima (*Grafikon 11*).

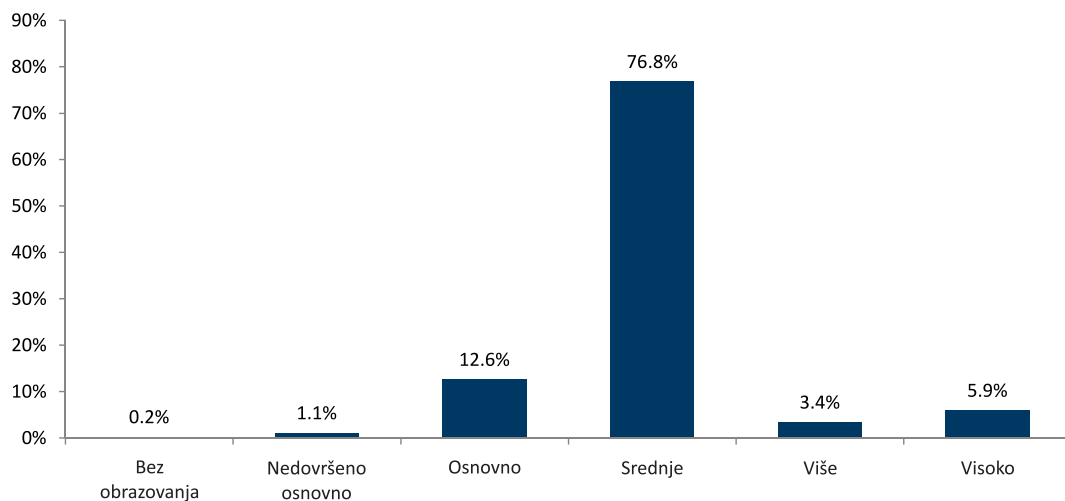
Grafikon 11: Šta je prema vašem mišljenju glavni razlog zbog koga ljudi emigriraju tokom zadnjih šest meseci?



Da bi se stekao uvid o profilu onih koji su migrirali, ispitanici su pitani o nivou obrazovanja, zaposlenja i životnim uslovima porodice, rodbine i prijatelja koji su migrirali u poslednjih šest meseci. Podaci pokazuju da je većina njih³ (77%) završila srednju školu, a zatim slede oni

koji su završili samo osnovnu školu (13%). Samo oko 10% onih koji su migrirali - prema njihovim prijateljima, rođacima i članovima porodice - ima visoko ili više obrazovanje (*vidi Grafikon 12*).

Grafikon 12: Najviši stečeni nivo obrazovanja migranata (starosti 18 ili više godina)

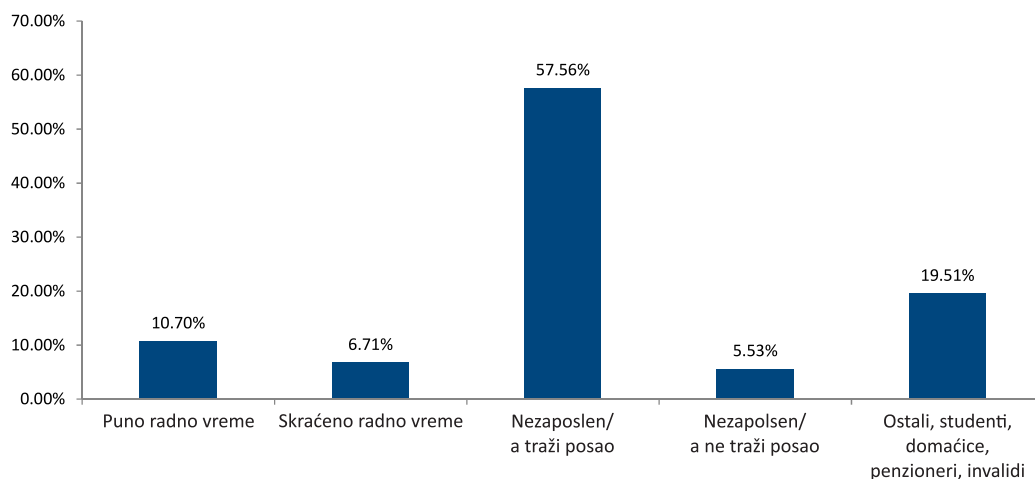


Takođe smo ispitanike pitali i o radnom statusu, dok su živeli na Kosovu, one koji su migrirali. Prema njihovim odgovorima, većina njih nisu zaposleni i traže posao (58%), a sledi skoro 20% onih koji su učenici, domaćice, penzioneri

ili invalidi. Oko 11% ispitanika čija se porodica, rođaci ili prijatelji preselili naveli su da su oni radili puno radno vreme pre njihove migracije, dok je 7% radilo skraćeno radno vreme (*vidi Grafikon 13*).

³Brojevi za migrante koji imaju 18 ili više godina.

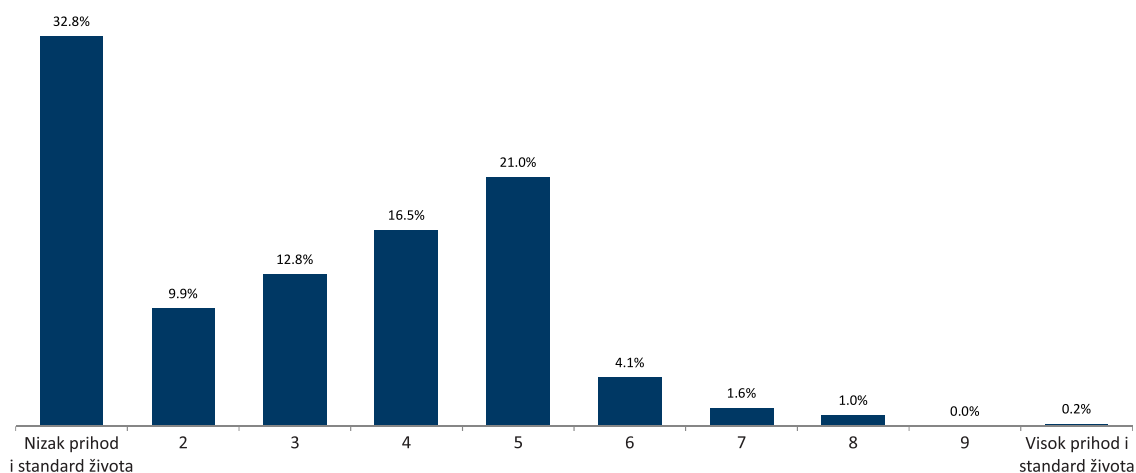
Grafikon 13: Radni status pre emigracije



Ispitanici su takođe pitani o životnom standardu svojih rođaka, prijatelja ili članova porodice pre nego što su napustili Kosovo. U brojevima koji slede a koji idu od 1 (pokazuje najniži dohodak i životni standard) do 10 (najviši dohodak i životni standard), možemo izvestiti da je više od polovine onih koji su migrirali u pos-

lednjih šest meseci (55,5%), imao nizak standard prihoda i života (ocenjeno sa 1, 2 ili 3), dok je živeo na Kosovu. Ovu grupu prati oko 42% onih koji su imali srednji dohodak i životni standard (ocenjen kao 4, 5 i 6) (vidi Grafikon 14).

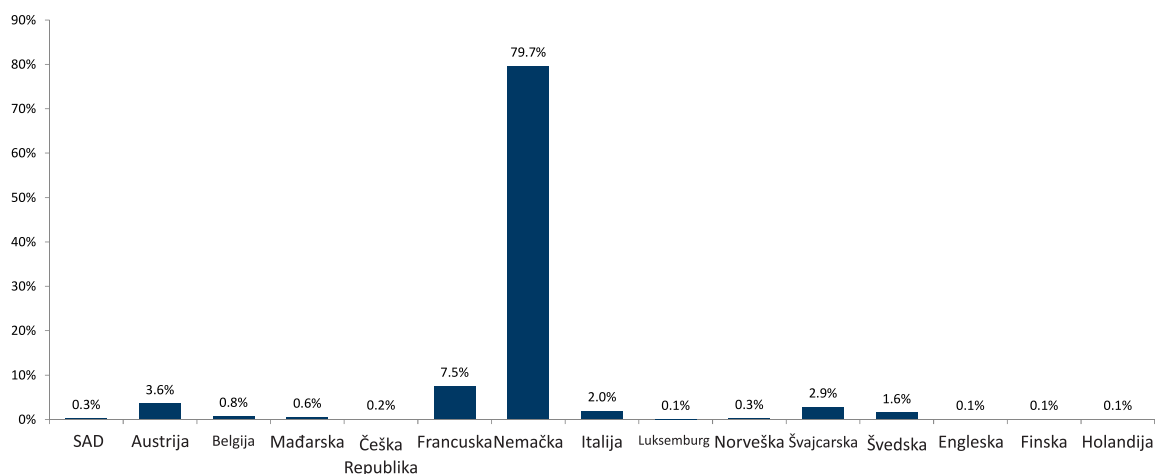
Grafikon 14: Životni standard emigranata pre odlaska



Na pitanje o zemlji krajnjeg odredišta onih koji su migrirali, 80% ispitanika koji su tvrdili da imaju porodicu, rođake i prijatelje koji su migrirali, navelo je da su krenuli u Nemačku, a za-

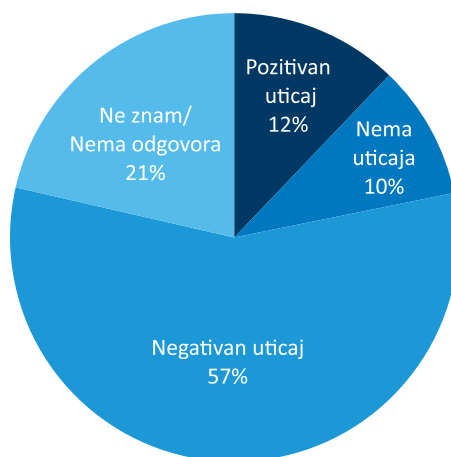
tim 7,5% onih koji odlaze u Francusku i oko 3% koji preferiraju Austriju ili Švajcarsku kao zemlje svog krajnjeg odredišta (vidi Grafikon 15).

Grafikon 15: Koja je njegova/njena/njihova zemlja krajnjeg odredišta?



Ispitanici „pula javnosti“ su takođe pitani o svojoj percepciji o uticaju poslednjeg talasa migracije na kosovsko društvo. Rezultati pokazuju da više od polovine (57%) stanovnika Kosova smatra da je ukupni uticaj negativan, a zatim 21% ima onih koji nisu odgovorili na pitanje ili su izjavili da nisu znali kakav bi uticaj

Grafikon 16: Uticaj najskorije migracije na kosovsko društvo

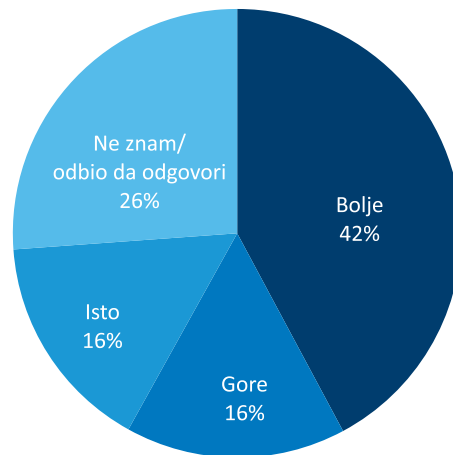


S druge strane, relativno visok udeo stanovnika Kosova (42%), veruje da će životni standard emigranata u inostranstvu biti bolji u odnosu na njihov raniji status na Kosovu. Međutim, postoji i 16% ispitanika koji veruju da će se

imala. Manji broj ispitanika (12%) smatra da će ovaj talas imati pozitivan uticaj, a samo 10% njih smatra da nedavni talas migracije neće imati nikakav uticaj na kosovsko društvo (vidi Grafikon 16).

životni standard migranata pogoršati ili ostati isti u zemljama u koje su migrirali. Dvadeset šest odsto ispitanika nije imalo mišljenje u vezi mogućeg budućeg statusa emigranata (vidi Grafikon 17).

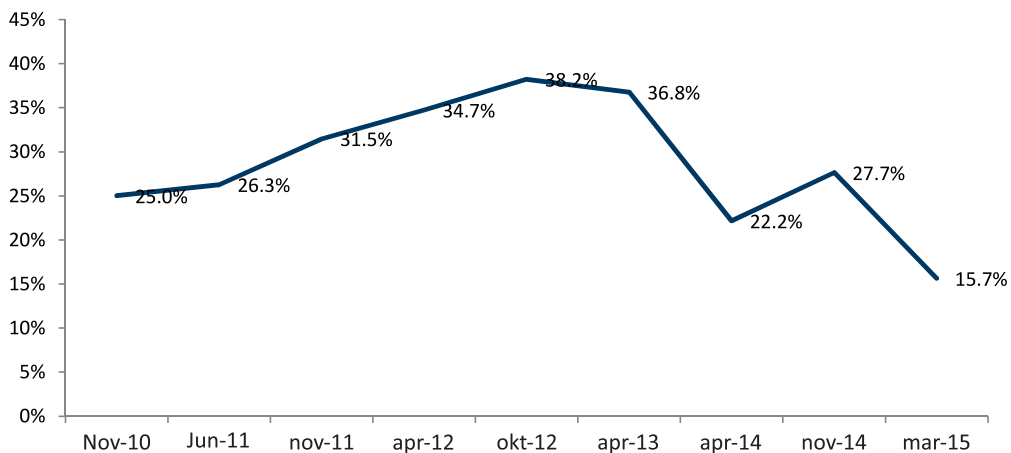
Grafikon 17: Percepcija samih migranata vezana za životni standard



Kako migracije ponovo postaju tema za zabrinutost, posebno s obzirom na njene faktore prisile i reperkusija zbog nezakonitosti, građani su pitati da li imaju bilo kakav plan da odu sa Kosova. Nalazi pokazuju prilično mali broj ispitanika koji planiraju da to učine, 16% u odnosu na 28% u novembru 2014, čime se

dostigao najniži nivo od novembra 2010. Ova cifra ukazuje na to da oni koji su planirali da ranije migriraju ili su učinili to, ili je deo stanovnika Kosova koji planira da migrira opao tokom poslednjih šest meseci (vidi Grafikon 18).

Grafikon 18: Plan migracije



Ponašanje glasača

S obzirom na trajanje zastoja i uticaja koji je imao na percepciju građana o političkom i ekonomskom smeru, građani su takođe pitani o njihovim glasačkim stavovima. Najnovije istraživanje pokazuje da su stavovi prema glasanju na Kosovu prilično pesimistični, sa znatno velikim brojem ispitanika koji veruju da njihov

glas ne može da promeni situaciju na Kosovu (52% u poređenju sa 45% u novembru 2014. godine), ili ne znaju da li njihov glas može išta promeniti (21%). Samo 27% od potencijalnih birača (u poređenju sa 31% u novembru 2014. godine) veruje da njihov glas može promeniti situaciju na Kosovu (vidi Grafikon 19).

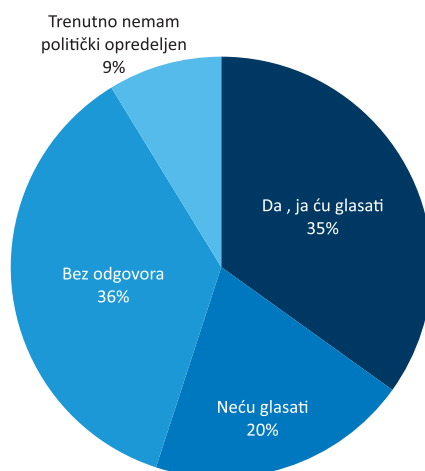
Grafikon 19: Percepcije o snazi glasanja kao sredstvu za promenu trenutne političke situacije na Kosovu



P„Puls javnosti“ je takođe postavio pitanje ispitanicima o njihovim glasačkim sklonostima, a nalazi ukazuju da je 35% ispitanika (u poređenju sa 29 % u novembru 2014) izjavilo da će glasati za određenu političku stranku ili koaliciju ako izbori budu održani, dok je 9% njih izjavilo da nisu politički opredeljeni. Drugi rezultat

koji se izdvaja u ovom pitanju je visok procenat onih koji su izjavili da neće glasati (20%, u poređenju sa 17% u novembru 2014), a oni koji nisu odgovorili na pitanje uopšte (36%, u poređenju sa 40% u novembru 2014. godine) (vidi Grafikon 20).

Grafikon 20: Glasačke namere



Metodologija

Ovi rezultati su zasnovani na uzorku ispitivanja javnog mnjenja kroz koje je ispitano 1.306 građana Kosova preko 18 godina starosti, oba pola i iz svih opština i regiona na Kosovu, pokrivajući ruralne i urbane oblasti. Uzorak je obuhvatio 896 kosovskih Albanaca, 210 kosovskih Srba i 200 nesrpskih manjina na Kosovu (Turaka, Bošnjaka, Goranaca, Roma, Aškalija i Egipćana). Metod istraživanja je više izvedena metoda slučajnog uzorkovanja. Uzorak je reprezentativan prema broju domaćinstava na Kosovu. Istraživanje je sproveo Indeks-Kosova (Priština) do kraja marta 2015. godine.

Napomena izračunavanja i ukupnih rezultata

Istraživanje javnog mnjenja „puls javnosti“ je uključilo veći broj manjina kako bi se podaci mogli podeliti prema etničkoj pripadnosti, međutim, kada moramo da izračunamo ukupne brojeve moramo merenje podataka zasnovati na ukupnom broju stanovnika.

Od 2002. godine, sledeći procenti za ponderisanje ukupnih iznosa za nivou Kosova u našim istraživanjima su korišćeni:

- Kosovski Albanci 88%
- Kosovski Srbi 6%
- Ostali (Bošnjaci, Turci, Goranci, RAE) 6%.

Ipak prema popisu stanovništva i službenim rezultatima Kosovske agencije za statistiku, u procentima je etnička pripadnost na Kosovu sledeća:

Etnička pripadnost	Broj stanovnika	Procenat
Kosovski Albanci	1,616,869	92.93
Kosovski Srbi	25,532	1.47
Kosovski Turci	18,738	1.08
Kosovski Bošnjaci	27,533	1.58
Romi	8,824	0.51
Aškalije	15,436	0.89
Egipćani	11,524	0.66
Goranaci	10,265	0.59
Ostali	2,352	0.14
Ukupno	1,739,825	100.00

Ako bismo pratili gore navedene cifre, rezultati bi trebali biti mereni na sledeći način:

- 93% Albanci
- 2% Srbi
- 5% Ostali.

Uzimajući u obzir da kosovski Srbi u severnim delovima Kosova nisu učestvovali u popisu stanovništva, zajedno sa opštom napomenom da je stopa učešća kosovskih Srba u ostatku Kosova manja, procenili smo da treba da dodamo još oko 40.000 za kosovske Srbe, u ukupnom iznosu od 65.532. Ovo takođe povećava ukupan broj stanovnika na Kosovu na 1.779.825.

Kada ove promene uzmemo u razmatranje, merenje rezultata ispitivanja javnog mnjenja se treba izračunavati prema sledećim iznosima:

- 92% kosovskih Albanaca
- 4% kosovskih Srba
- 4% ostalih (Bošnjaka, Turaka, Goranaca, RAE).

Izračunavanje indeksa

Indeks demokratizacije je kompozitni prosek na osnovu procene ispitanika i njihovog nivoa slaganja ili neslaganja u pogledu razvoja sledećih procesa na Kosovu: slobodni i poštteni izbori, kontrola rada centralnih institucija od strane Skupštine, sistem nezavisnog sudstva, sloboda izražavanja i medija, postojanje civilnog društva koje prati situaciju na Kosovu, institucije koje rade na osnovu prioriteta građana, Ustav i zakoni na osnovu ljudskih prava, kao i da li lokalne samouprave rade u skladu sa prioritetima građana. Indeks je kontinuirana mera koja može biti u rasponu od 3 (maksimum), što znači da svi ispitanici u potpunosti slažu da je demokratizacija na pravom putu, do 0 (min) što znači da se svi ispitanici ne slažu da je demokratizacija na pravom putu.

Indeks ekonomskog poverenja je kompozitni prosek koji se obračunava na osnovu procene ispitanika o tome koliko su povoljni ili nepovoljni ekonomski uslovi su na Kosovu. Konkretno, ispitanici procenjuju sledeće uslove: očekivanja u pogledu ukupnih prihoda i zaposlenosti u njihovim porodicama za narednih šest meseci i procenom trenutnih uslova kod poslovnih poduhvata i zapošljavanja. Vrednosti mogu varirati od 0 (minimum) do 3 (maksimum) sa rasponom od 0-1.5 koji ukazuje na nepovoljne ocene o ekonomskoj situaciji i vrednosti 1,5-3 koje označavaju uglavnom povoljne ocene.